

EXCathedra

Włocławek • luty/marzec 2024 • nr 2/3(251/252) rok XXII

Miesięcznik Parafii Katedralnej Wniebowzięcia NMP we Włocławku

■ Z NAUCZANIA KOŚCIOŁA

ORĘDZIE PAPIEŻA FRANCISZKA NA WIELKI
POŚĆ 2024 r.

■ KOŚCIÓŁ I ŚWIAT

NOWY POLSKI BŁOGOSŁAWIONY – KS. MICHAŁ
RAPACZ

130. ROCZNICA URODZIN ŚW. MAKSYMILIANA
KOLBE

ŚWIĘTY JÓZEF

O PIEŚNIACH PASYJNYCH

RELIKWIE MĘKI PAŃSKIEJ

EUROPEJSKIE SPOTKANIE MŁODYCH W DUCHU
TAIZE

WYSTAWA STARODRUKÓW W MUZEUM
DIECEZJALNYM

POZNAJ PARAFIĘ KATEDRALNĄ – UL. BULWARY

MARSZAŁEK EDWARD RYDZ-ŚMIGŁY
WE WŁOCLAWKU

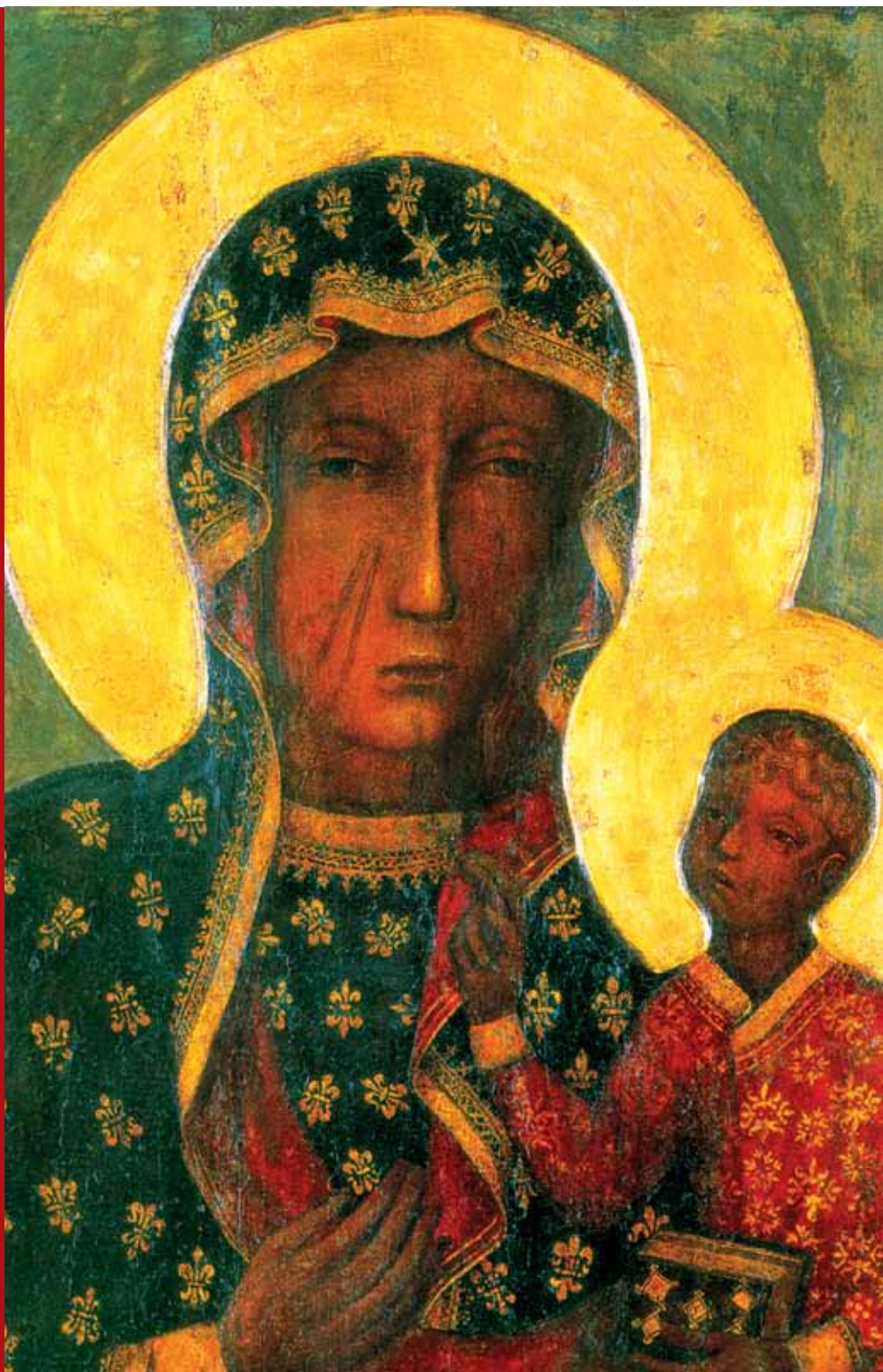
„KATEDRA POD WODĄ” – MOŻLIWOŚCI AI

CO WIESZ O WIELKIM POŚCIE? – QUIZ

■ Z ŻYCIA PARAFII

KALENDARIUM WYDARZEŃ PARAFIALNYCH

15–16 marca
Nawiedzenie
Matki Bożej
w znaku Ikony
Jasnogórskiej
w Katedrze

Z NAUCZANIA KOŚCIOŁA

Oroędzie Papieża Franciszka na Wielki Post 2024 r.

Bóg prowadzi nas przez pustynię ku wolności

Drodzy bracia i siostry!

Kiedy nasz Bóg się objawia, obwieszcza wolność: „Ja jestem Pan, twój Bóg, który cię wywiódł z ziemi egipskiej, z domu niewoli” (Wj 20, 2). Tak rozpoczyna się Dekalog dany Mojżeszowi na górze Synaj. Lud dobrze wie, o jakim wyjściu mówi Bóg: doświadczenie niewolnictwa jest wciąż odcisnięte w jego ciele. Otrzymuje dziesięć słów na pustyni jako drogę wolności. Nazywamy je „przykazaniami”, podkreślając siłę miłości, z jaką Bóg wychowuje swój lud. Jest to rzeczywiście mocne wezwanie do wolności. Nie wyczerpuje się ono w jednym wydarzeniu, ponieważ dojrzewa podczas wędrówki. Tak jak Izrael na pustyni wciąż ma wewnątrz siebie Egipt – istotnie często żałuje przeszłości i szmerze przeciwko Niebiosom i Mojżeszowi – tak i dziś Lud Boży nosi w sobie przytłaczające więzy, które musi porzucić. Zdajemy sobie z tego sprawę, gdy brakuje nam nadziei i wędrujemy przez życie jak przez pustkowienie, bez ziemi obiecanej, do której moglibyśmy wspólnie dążyć. Wielki Post jest czasem łaski, w którym pustynia ponownie staje się – jak zapowiada prorok

Ozeasz – miejscem pierwszej miłości (por. Oz 2, 16–17). Bóg wychowuje swój lud, aby wyszedł ze swoich zniewoleń i doświadczył przejścia ze śmierci do życia. Jak oblubieniec, ponownie przyciąga nas do siebie i szepcze do naszych serc słowa miłości.

Wyjście z niewoli ku wolności nie jest wędrówką abstrakcyjną. Aby nasz Wielki Post był również konkretny, pierwszym krokiem jest pragnienie widzenia rzeczywistości. Kiedy w krzewie gorejącym Pan przyciągnął Mojżesza i przemówił do niego, natychmiast

objawił się jako Bóg, który widzi, a przede wszystkim słyszy: „Dostyc napatrzyłem się na udękę ludu mego w Egipcie i nasłuchałem się narzekania jego na ciemności, znam więc jego uciemienie. Zstąpiłem, aby go wyrwać z ręki Egiptu i wyprowadzić z tej ziemi do ziemi żyznej i przestronnej, do ziemi, która opływa w mleko i miód” (Wj 3, 7–8). Również dzisiaj, wołanie jakże wielu uciskanych braci i sióstr dociera do nieba. Zadajmy sobie pytanie: czy dociera również do nas? Czy nami wstrząsa? Czy nas porusza? Wiele czynników oddala nas od siebie, zaprzeczając braterstwu, które w sposób naturalny nas łączy.

Podczas mojej podróży na Lampedusę, globalizacji obojętności przeciwstawiłem dwa pytania, które stają się coraz bardziej aktualne: „Gdzie jesteś?” (Rdz 3, 9) i „Gdzie jest brat twój?” (Rdz 4, 9). Wielkopostna wędrówka będzie konkretna, jeśli słuchając tych pytań ponownie, wyznamy, że wciąż jesteśmy pod panowaniem faraona. Jest to panowanie, które czyni nas wyczerpanymi i niewrażliwymi. Jest to model rozwoju, który nas dzieli i kradnie nam przyszłość. Są nim zanieczyszczone: ziemia, powietrze i woda, ale również dusze. Bo chociaż wraz z chrztem rozpoczęło się nasze wyzwolenie, pozostaje w nas niewytłumaczalna tęsknota za niewolnictwem. Jest to jakby przyciąganie do bezpieczeństwa rzeczy już widzianych, ze szkodą dla wolności.

Chciałbym zwrócić waszą uwagę na pewien szczegół w historii wyjścia z Egiptu, o niemałym znaczeniu: to Bóg widzi, wrzeszczy się i wyzwala, a Izrael o to nie prosi. Faraon gasi bowiem nawet marzenia, kradnie niebo, sprawia, że świat, w którym deptana jest godność i negowane są autentyczne więzy, wydaje się niemożliwy do

zmiany. Udaje mu się przywiązać do siebie. Zadajmy sobie pytanie: czy pragnę nowego świata? Czy jestem gotów porzucić kompromisy ze starym? Świadczenie wielu braci biskupów i dużej liczby osób działających na rzecz pokoju i sprawiedliwości przekonuje mnie coraz bardziej, że tym, co należy potępić, jest deficyt nadziei. Mamy do czynienia z przeszkodą dla marzeń, niemym krzykiem, który sięga nieba i porusza serce Boga. Przypomina to ową tęsknotę za niewolą, która paraliżuje Izraela na pustyni, uniemożliwiając mu kroczenie naprzód. Exodus można przerwać: nie można by inaczej wyjaśnić, dlaczego ludzkość, która chociaż osiągnęła próg powszechnego braterstwa i poziom rozwoju naukowego, technicznego, kulturowego i prawnego, zdolny do zapewnienia wszystkim godności, błądzi po omacku w mrokach nierówności i konfliktów.

Bóg się nami nie zmęczył. Przyjmijmy Wielki Post jako okres mocny duchowo, w którym Jego Słowo jest ponownie skierowane do nas: „Ja jestem Pan, twój Bóg, który cię wywiódł z ziemi egipskiej, z domu niewoli” (Wj 20, 2). Jest to czas nawrócenia, czas wolności. Sam Jezus, jak przypominamy co roku w pierwszą niedzielę Wielkiego Postu, został wyprowadzony przez Ducha na pustynię, aby zostać wypróbowanym w wolności. Przez czterdzieści dni będzie On przed nami i wraz z nami: jest Synem wcielonym. W przeciwieństwie do faraona, Bóg nie chce poddanych, lecz synów. Pustynia jest przestrzenią, w której nasza wolność może dojrzeć w osobistej decyzji, by nie popaść na nowo w niewolę. W okresie Wielkiego Postu znajdujemy nowe kryteria osądu i wspólnotę, z którą możemy wyruszyć w drogę, jakiej nigdy wcześniej nie przebyliśmy.

Oznacza to walkę: Księga Wyjścia i pokusy Jezusa na pustyni mówią nam o tym wyraźnie. Głowski Boga, który mówi: „Tyś jest mój Syn umiłowany” (Mk 1, 11), i „Nie będziesz miał cudzych bogów obok Mnie!” (Wj 20, 3), przeciwstawiają się kłamstwu nieprzyjaciela. Od faraona trzeba bardziej bać się bożków: możemy je uważać za jego głos w nas. Móc wszystko, być szanowanym przez wszystkich, mieć przewagę nad wszystkimi: każdy człowiek odczuwa uwodzenie tego kłamstwa w sobie. To stara droga. Możemy w ten sposób przywiązać się do pieniędzy, do pewnych projektów, idei, celów, do naszej pozycji, do tradycji, a nawet do pewnych osób. Zamiast nas poruszyć, sparaliżują nas. Zamiast sprawić, byśmy się spotkali, będą nam siebie przeciwstawiać. Istnieje jednak nowa ludzkość, lud maluczkich i pokornych, którzy nie ulegli urokowi kłamstwa. Podczas gdy bożki czynią niemymi, ślepyimi, głuchymi i nieruchomymi tych, którzy im służą (por. Ps 114, 4), ubodzy w duchu są natychmiast otwarci i gotowi: są milczącą siłą dobra, która uzdrawia i podtrzymuje świat.

Jest to okres działania, a w okresie Wielkiego Postu działanie to także zatrzymanie się. Zatrzymanie się na modlitwie, aby przyjąć Słowo Boże i zatrzymać się jak Samarytanin, w obecności zranionego brata. Miłość

Boga i bliźniego jest tą samą miłością. Nie mieć innych bogów to zatrzymać się w obecności Boga, przy ciele bliźniego. Dlatego modlitwa, jałmużna i post nie są trzema niezależnymi zadaniami, ale jednym ruchem otwartości, ogołocenia: precz z bożkami, które nas obciążają, precz z przywiązaniami, które nas więżą. Wówczas obumierające i odizolowane serce przebudzi się. Trzeba zatem zwolnić i zatrzymać się. Kontemplacyjny wymiar życia, który Wielki Post pozwoli nam odkryć na nowo, zmobilizuje nowe siły. W obecności Boga stajemy się siostrami i braćmi, odczuwamy innych z nową intensywnością: zamiast zagrożeń i nieprzyjaciół odnajdujemy towarzyszkę i towarzysza podróży. To właśnie jest marzeniem Boga, ziemią obiecaną, do której zmierzamy, kiedy wychodzimy z niewoli.

Synodalna forma Kościoła, którą w tych latach odkrywamy na nowo i pielęgnujemy, sugeruje, aby Wielki Post był również okresem decyzji wspólnotowych, małych i dużych wyborów wbrew dominującemu nurtowi, zdolnych do zmiany codziennego życia ludzi i życia dzielnic: nawyków zakupowych, troski o stworzenie, włączenia tych, których się nie dostrzega, lub pogardzanych. Zachęcam każdą wspólnotę chrześcijańską: do zaoferowania swoim wiernym chwil, w których będą mogli przemyśleć styl życia, oraz do spokojnego zastanowienia się, żeby zweryfikować swoją obecność na danym terenie i swój wkład w uczynienie go lepszym. Biada, gdyby chrześcijańska pokuta była podobna do tej, która zasmuciła Jezusa. Mówi On także do nas: „Nie bądźcie posępni jak obłudnicy. Przybierają oni wygląd ponury, aby pokazać ludziom, że poszczą” (Mt 6, 16). Niech raczej na twarzach widoczna będzie radość, poczujemy woń wolności, uwolnijmy tę miłość, która wszystko czyni nowym, poczynając od najmniejszych i najbliższych rzeczy. Może się to wydarzyć w każdej wspólnocie chrześcijańskiej.

Na ile ten Wielki Post będzie okresem nawrócenia, na tyle zagubiona ludzkość odczuje wstrząs kreatywności: błysk nowej nadziei. Chciałbym wam powiedzieć, podobnie jak młodemu, których spotkałem w Lizbonie minionego lata: „Szukajcie i podejmujcie ryzyko. W tym momencie dziejów wyzwania są ogromne, zawodzenia bolesne, przeżywamy trzecią wojnę światową „w kawałkach”, ale podejmijmy ryzyko myślenia, że nie jesteśmy w agonii, lecz w chwili narodzin; nie u kresu, lecz na początku wielkiego spektaklu. Potrzeba odwagi, by tak pomyśleć” (Przemówienie do studentów Portugalskiego Uniwersytetu Katolickiego, 3 sierpnia 2023 r.). Jest to odwaga nawrócenia, wyjścia z niewoli. Wiara i miłość trzymają za rękę to dziecię-nadzieję. Uczą je chodzić, a jednocześnie ono ciągnie je do przodu.

Błogostawię was wszystkich i waszą wielkopostną wędrówkę.

W Rzymie, u św. Jana na Lateranie, dnia 3 grudnia 2023 r., w Pierwszą Niedzielę Adwentu.

KOŚCIÓŁ I ŚWIAT

Nowy polski błogostawiony – ks. Michał Rapacz

Ojciec Święty Franciszek wyznaczył datę beatyfikacji ks. Michała Rapacza, męczennika czasów komunizmu i kapłana archidiecezji krakowskiej, na dzień 15 czerwca br.

Uroczystości beatyfikacyjne będą zwieńczeniem organizowanego w tym czasie w archidiecezji krakowskiej Kongresu Eucharystycznego. Dekret w sprawie włączenia ks. Michała Rapacza do grona błogostawionych Kościoła katolickiego papież Franciszek zatwierdził na początku roku, 24 stycznia.

Sługa Boży Ksiądz Michał Rapacz urodził się w 1904 roku w Tenczynie. Po otrzymaniu święceń kapłańskich był najpierw wikariuszem w Płokach koło Trzebini, a następnie w Rajczy.

W 1937 roku powrócił do Płok, gdzie został administratorem parafii. Tam zastała go druga wojna światowa, podczas której wspierał miejscową ludność, w tym również polskich partyzantów. Gdy w 1945 roku rządy w Polsce objęli komuniści, ks. Rapacz ze względu na swoją gorliwość duszpasterską, szybko stał się obiektem ich szykan. Ostrzeżony o grożącym mu niebezpieczeństwie i nakłaniany do opuszczenia Płok, powiedział podczas jednego z kazań: „Choćbym miał trupem paść, nie zaprzestanę tej Ewangelii głosić i nie wyrzeknę się własnego krzyża”. W nocy z 11 na 12 maja 1946 roku na probostwo wtargnęła komunistyczna bojówka. Księdzu Rapaczowi odczytano wyrok śmierci, a następnie wyprowadzono go

na zewnątrz. Ksiądz powtarzał wtedy jedno tylko zdanie: „Niech się dzieje Twoja wola, Panie”. Ciągnięty na powrozie wokół kościoła i dotkliwie bity, został następnie siłą uprowadzony do oddalonego o ok. 1 km lasu i tam zastrzelony. W pamięci parafian pozostał jako kapłan, który każdej nocy udawał się do kościoła, aby długo modlić się przed Najświętszym Sakramentem w intencji zbawienia powierzonych sobie ludzi” – zaznaczył metropolita krakowski. Po ceremonii pogrzebowej w Płokach, ciało ks. Rapacza spoczęło w rodzinnym grobie na cmentarzu parafialnym w Lubniu k. Myślenic. 29 października 1980 roku doczesne szczątki ks. Rapacza zostały ekshumowane, a 2 listopada przeniesione i złożone w przygotowanym grobie na zewnątrz, z tyłu kościoła parafialnego w Płokach, gdzie spoczywają do dnia dzisiejszego.

Powojenna sytuacja polityczna w Polsce nie pozwoliła na szybkie rozpoczęcie procesu kanonizacyjnego. Wystarczy przypomnieć aresztowanie, a potem internowanie biskupów archidiecezji krakowskiej: abp. Eugeniusza Baziaka i bp. Stanisława Rosponda. Podobnie było w innych diecezjach Polski. Apogeum było internowanie Prymasa Wyszyńskiego. W tę sytuację wpisał się pokazowy proces Kurii Krakowskiej, aresztowanie i wydanie nawet wyroku śmierci na niektórych duchownych. Represje dotyczyły także wiele osób przyznających się do wiary chrześcijańskiej i przywiązania do Kościoła katolickiego. Te przejawy dyskryminacji, a nawet prześladowania, trwały do końca lat osiemdziesiątych minionego stulecia.

W 1980 roku na fali budzącego się ruchu oporu i powstania Niezależnego Samorządowego Związku Zawodowego „Solidarność” zostały podjęte próby rozpoczęcia procesu o męczeństwo proboszcza z Płok. Pierwszym wyraźnym krokiem była ekshumacja i przeniesienie ciała zamordowanego ks. Michała z Lubnia do Płok.

W latach 1986–1987 krakowski biskup pomocniczy Julian Groblicki, zachęcony przez papieża Jana Pawła II rozpoczął

rozpoczął gromadzenie dokumentów i zbieranie świadectw w sprawie męczeńskiej śmierci. Zabezpieczono 21 zeznań świadków naocznych (*de visu*), którzy wskazywali na heroiczne życie i męczeńską śmierć ks. Michała.

Źródło:
www.
diecezja.pl/
BP KEP

130. rocznica urodzin św. Maksymiliana Kolbe

130 lat temu, 8 stycznia 1894 r., w Zduńskiej Woli, urodził się Rajmund Kolbe, znany dziś jako św. Maksymilian Maria Kolbe, franciszkanin, męczennik z czasu II wojny światowej. Obok św. siostry Faustyny jest najbardziej znanym na świecie świętym z diecezji włocławskiej.

Rajmund Kolbe urodził się 8 stycznia 1894 r. w Zduńskiej Woli, leżącej na terenie diecezji włocławskiej. Został ochrzczony tego samego dnia w kościele parafialnym pw. Wniebowzięcia Najświętszej Maryi Panny, obecnie bazylika mniejsza i Sanktuarium Urodzin i Chrztu św. Maksymiliana.

Rodzice Rajmunda – Juliusz i Marianna z Dąbrowskich, byli tkaczami. W poszukiwaniu pracy krótko przebywali w Łodzi, a następnie w Pabianicach, gdzie Rajmund spędził dzieciństwo. Uczył się w domu. Tylko przez rok chodził do miejscowej szkoły handlowej. W 1907 r., razem ze starszym bratem podjął naukę w małym seminarium franciszkanów we Lwowie, gdzie też obaj, w 1910 r. wstąpili do zakonu. Wraz z suknią zakonną otrzymał imię Maksymilian. W 1912 r. wysłano go na studia do Rzymu. Tam uzyskał doktorat z filozofii na uniwersytecie „Gregorianum” w 1915 r., a z teologii w 1919 r. na wydziale ojców franciszkanów.

W Rzymie też przyjął święcenia kapłańskie (28.04.1918). W 1919 r. wrócił do Polski i podjął wykłady w seminarium ojców franciszkanów w Krakowie, które po roku przerwał z powodu gruźlicy płuc.

W Rzymie założył wraz z kolegami w 1917 roku, stowarzyszenie Rycerstwa Niepokalanej, które po powrocie do kraju szerzył najpierw w środowisku zakonnym, a od 1920 r. także wśród świeckich. Ma ono cel apostolski - pogłębianie świadomego i odpowiedzialnego życia chrześcijańskiego, „nawrócenie i uświęcenie wszystkich pod opieką i za przyczyną Niepokalanej”, jak czytamy w pierwszym jego statucie. Dla realizacji celu stowarzyszenia i dla utrzymania kontaktu z jego członkami zaczął od stycznia 1922 r. wydawać w Krakowie miesięcznik „Rycerz Niepokalanej”. Pod koniec tegoż roku przeniesiony do Grodna, zorganizował tam wydawnictwo, a mie-

sięcznik zaczął pełnić rolę pisma katechetycznego dla masowego czytelnika.

W 1927 r. założył pod Warszawą klasztor-wydawnictwo Niepokalanów, który wkrótce stał się znaczącym katolickim ośrodkiem prasowym i wydał kilka wielonaktadowych miesięczników a od 1935 r. także tani dziennik katolicki – „Mały Dziennik”.

W 1930 r. św. Maksymilian wyjechał do Japonii i zaczął tam wydawać japoński odpowiednik „Rycerza Niepokalanej», a wkrótce założył także, „Niepokalanów Japoński”. Rozpoczął organizacje podobnych ośrodków w Chinach i Indiach. W 1936 r. sprowadzono go do Polski, aby pokierował Niepokalanowem, który stał się największym klaszturem katolickim na świecie. W chwili wybuchu II wojny światowej było tam 700 zakonników i kandydatów.

Wojna zatrzymała tę działalność. Zakonnicy musieli rozjechać się do domów, a pozostałych około 40 razem ze św. Maksymilianem Niemcy aresztowali 19.09.1939 r.

Po powrocie św. Maksymilian zorganizował w klasztorze ośrodek usług dla okolicznej ludności i oddał się pogłębianiu formacji pozostałych przy nim współbraci. 17.02.1941 r. znów został aresztowany razem z 4 bliskimi współpracownikami. Przesłuchiowano go na Pawiaku, a w maju przewieziono do Oświęcimia, gdzie stał się numerem 16670 i w powszechnie znanych okolicznościach ofiarował się dobrowolnie na śmierć głodową za współwięźnia, ojca rodziny. Zmarł dobity zastrzykiem trucizny 14.08.1941 r.

Ukazując życie Męczennika jako przykład dla wiernych, zwłaszcza dla kapłanów, Papież Paweł VI ogłosił go błogosławionym (17.10.1971 r.), a Jan Paweł II świętym (10.10.1982 r.).

6 lutego 1998 roku Stolica Apostolska uznała Świętego patronem Miasta Zduńska Wola.

Święty Józef

Święty Józef Oblubieniec Najświętszej Maryi Panny oraz Opiekun Pana Jezusa często stoi na czele wszystkich Świętych Pańskich. Kościół obchodzi jego doroczną pamiątkę jako uroczystość 19 marca, mimo trwającego w tym czasie Wielkiego Postu.

Święty Józef czczony jest od wielu wieków. Najpierw jego kult rozwijał się na Wschodzie, później głównie za sprawą zakonów i szczególnego nabożeństwa takich świętych jak Brygida, Bernard z Clairveaux czy Teresa z Avili, utrwalił się w całym Kościele. W liturgii łacińskiej postać św. Józefa pojawiła się w XV w. Od roku 1621 dzień 19 marca jest świętem obowiązującym. Jednakże kulminacyjnym momentem w rozwoju kultu św. Józefa było ogłoszenie Go przez papieża Piusa IX w 1870 r. patronem Kościoła. Ponadto w 1955 r. papież Pius XII ogłosił dzień 1 maja świętem „Józefa robotnika”, zaś papież Jan XXIII w 1963 r. włączył Józefa do grona świętych wspominanych w kanonie mszy świętej.

Święty Józef wywodził się z królewskiego rodu Dawida, lecz pomimo swojego wysokiego pochodzenia nie należał do ludzi zamożnych, a na swoje utrzymanie zarabiał pracą własnych rąk, zajmując się ciesielstwem i wyrobem drobnych narzędzi pracy. Jego rodzinnym miastem był Nazaret w Galilei, gdzie uchodził za człowieka bardzo religijnego i prawego. Już jako dojrzały mężczyzna zaręczył się z Maryją, córką Joachima i Anny, pochodzącą także z rodu króla Dawida. Gdy jeszcze przed ślubem Maryja w cudowny sposób stała się brzemienna, Józef przekonany o niewinności Marii, będąc człowiekiem bogobojnym, zamierzał się dyskretnie usunąć. Wówczas ukazał mu się we śnie anioł, który wtajemniczył Go w cud poczęcia Marii. Według przekazu ewangelisty Mateusza, przemówił do niego tymi słowami: „Józefie, synu Dawida, nie bój się wziąć do siebie Maryi, twej Małżonki, albowiem z Ducha Świętego jest to, co się w Niej poczęło. Porodzi Syna, któremu nadasz imię Jezus”. Uspokojony przez anioła, ten „mąż sprawiedliwy”, jak go określa wspomniany już ewangelista, zabrał Maryję do siebie, by żyć z Nią w małżeństwie dziewiczym i być ziemskim ojcem dziecka. Gdy Maryja bliska była rozwiązania, Józef, w związku z zarządzeniem przez cesarza Augusta powszechnym spisem ludności, udał się wraz z Nią do swego rodzinnego miasta Betlejem. Tam Maryja porodziła Syna, któremu zgodnie z wolą anioła, Józef dał na

imię Jezus. Po zwyczajowym przedstawieniu dziecięcia w świątyni, spokój Świętej Rodziny został jednak zakłócony przez okrutnego tyra, króla Heroda Wielkiego. Na wieść o narodzeniu, zapowiadanego w prorocत्वach króla żydowskiego, w obawie o swój ziemski tron, wydał rozkaz zgładzenia wszystkich nowo narodzonych chłopców. Święty Józef ostrzeżony we śnie przez anioła

uciekł ze swoją rodziną do Egiptu. Podczas niebezpiecznej i uciążliwej podróży troskliwie opiekował się Maryją i maleńkim Jezusem. Gdy Herod zmarł Józef wrócił z Nimi do Nazaretu. Niewiele wiadomo o szczegółach z jego życia. Pismo Święte wspomina św. Józefa po raz ostatni przy okazji paschalnej pielgrzymki Świętej Rodziny do Jerozolimy, gdy Jezus miał już 12 lat. Hagiografowie zgodnie utrzymują, że św. Józef zmarł zanim Jezus podjął publiczne nauczanie.

Święty Józef zmarł 19 marca, jak podaje tradycja, odnotowana np. w apokryfie z V w., znanym jako „Historia Józefa cieśli”. Zmarł w ramionach samego Jezusa i w obecności Maryi. Z uwagi na tę spokojną śmierć św. Józef jest

patronem dobrej śmierci. Umierający, którzy go wspominają, opuszczają ten świat wzmocnieni wiarą i nadzieją na przyszłe życie. Natomiast jako oblubieniec Maryi i opiekun małego Jezusa, troszczący się o codzienny byt swej rodziny, stał się św. Józef opiekunem rodzin chrześcijańskich. Zaś z powodu swojego zawodu został, co rozumiałe, patronem rzemieślników, zwłaszcza parających się drewnem, a więc cieśli, stolarzy, drwali.

Lud polski, który otaczał zawsze św. Józefa szczególnym uwielbieniem poświęcił mu wiele miejsca w modlitwach i pieśniach układanych na jego cześć. Wizerunki świętego, ukazujące go z Jezusem na ręku lub w zaciszu domowego ogniska przy warsztacie stolarskim i w obecności Maryi przy kądzieli, należały do bardzo popularnych w chatkach wiejskich. Uroczyste wspomnienie św. Józefa, jako małżonka Maryi, przypadające w kościele 19 marca pokrywało się z czasem przygotowań do wiosennych prac polowych. Znalazło to odbicie w przysłowiu ludowym: „Święty Józef Oblubieniec otwiera wiosnie gościniec”. Jego

święto było dla ludności wiejskiej czasem istotnym przy wyznaczaniu terminu rozpoczęcia wiosennych siewów. „Na świętego Józwa przez pole bruzda”, mawiano na wsi i sposobiono się do prac na roli. Na ziemi chełmińskiej, jak podaje w swej monografii ks. Władysław Łęga, chłopci przeorywali ziemię nawet wtedy, gdy leżał na polu śnieg. Orka nabierała wówczas znaczenia symbolicznego. Różnie jednak rozpoczynano pierwsze siewy. Stare przysłowia mówią, by w wigilię św. Józefa siać koniczynę, której nasiona uchodziły za „ziarno świętego Józefa”, gdyż według legendy święty podarował je chłopcu, który nie miał czym karmić inwentarza. W tym czasie siano także groch, do czego ponaglało z kolei przysłowie: „Uważajcie gospodarze święty Józef groch siać każe”. W centralnej Polsce istniało ponadto przekonanie, aby przed 19 marca siewu nie rozpoczynać, bo: „Przed Józefem siew – Pana Boga gniew, ale już od Józefa z owsa może być pociecha”. Inne przysłowia zawierały konkretne rady, z których mogli skorzystać rolnicy, np.: „Jak na świętego Józefa chmurki, to sadź ziemniaki, gdzie górki, a jak pogoda, to sadź gdzie woda”.

Tradycyjnie także w całej Polsce w wigilię św. Józefa naprawiano bocianie gniazda, by zrobić miejsca lęgowe dla tych ptaków, których obecność na wiejskich strzechach miała przynosić domostwu szczęście. Święty Józef, którego pobożny lud czcił jako patrona dobrej śmierci był ponadto, sporadycznie w niektórych rejonach Pomorza pomocny w odnajdywaniu zagubionych rzeczy.

Kult świętego Józefa rozwinął się w Polsce szczególnie mocno po cudownej koronacji obrazu „Świętej Rodziny” z kolegiaty kaliskiej w 1796 roku, a nasilił się zwłaszcza po uroczystych obchodach stulecia tego wydarzenia, które przyczyniły się do popularyzacji tego wizerunku. Co ciekawe, wierni odwiedzający kaliską kolegiatę pod wezwaniem św. Józefa, znajdujący się w niej „cudowny” wizerunek Świętej Rodziny, określają jako obraz tego świętego.

Święty Józef jest patronem Kościoła (od 1870) oraz wielu państw, krain i miast, m.in.: Meksyku, Kanady, Czech, Peru, Austrii, Filipin, Tyrolu, Karyntii, Styrii, Osnabrück czy Kalisza. Jest on ponadto, z wiadomych względów, patronem wychowawców, podróżujących, wypędzonych, ludzi pozbawionych dachu nad głową i wszystkich znajdujących się w sytuacjach beznadziejnych. Od roku 1818 jest także patronem diecezji włocławskiej. Z posiadania relikwii obłubieńca Maryi szczycą się miasta włoskie: Rzym, Loreto,

Frascati i Orvieto. Istnieje wiele zgromadzeń pod wezwaniem św. Józefa i kilka sanktuariów jemu poświęconych (np. Montreal, Barcelona, Louvain).

W ikonografii św. Józef przedstawiany jest zwykle z Dzieciątkiem Jezus na ręku i lilią w dłoni lub dodatkowo z narzędziami ciesielskimi. Jego atrybutami są: węgielnica, piła, siekiera i cały warsztat stolarski, ale także bukłak na wodę, miska z kaszą, kij wędrowny i kwitnąca różdżka. Najpopularniejsze przedstawienia św. Józefa w sztuce, to ewangeliczne sceny z życia Świętej Rodziny: „Boże Narodzenie w stajence”, „Ucieczka do Egiptu”, „Jezus pomagający Józefowi w pracy”, czy tematy oparte na apokryfach i tradycji, np. „Śmierć św. Józefa”.

Osoba św. Józefa pojawia się także w kolędach i kantatach bożonarodzeniowych i innych popularnych pieśniach religijnych. Dzisiaj coraz większego znaczenia nabiera postać św. Józefa w dziele nowej ewangelizacji. Ten który opiekował się Zbawicielem, opiekuje się teraz Jego Mistycznym Ciałem – Kościołem. Zadaniem tym ma służyć rozwijająca się dynamicznie od połowy XX w. nowa dziedzina teologiczna – józefologia. Jej centra znajdują się w Kanadzie (Montreal), Włoszech i Hiszpanii (Valladolid). Pierwszy międzynarodowy kongres józefologiczny odbył się we Włoszech w 1970 r. W Polsce, wielkim orędownikiem i propagatorem józefologii był biskup włocławski Antoni Pawłowski.

Jego nagła śmierć, nie zniweczyła tych starań. Na jeziennym Studium Mariologicznym, które odbywało się w Wyższym Seminarium Duchownym we Włocławku, jego następca bp Jan Zaręba powołał 24 września 1969 r. Sekcję Mariologiczną pod nazwą „Studium Józefologiczne w Kaliszu” i na jego siedzibę wyznaczył kolegiatę św. Józefa. Od tego czasu studium to, będące piątym tego typu na świecie, poszczycić się może wielu sukcesami. W 1985 r. w Kaliszu zorganizowano IV Międzynarodowy Kongres Józefologiczny. Inspiracją do uprawiania józefologii, nie tylko w kontekście kryzysu małżeństwa, ojcostwa i wartości pracy, ale i aspektach poszukiwania nowych tożsamości Kościoła są słowa Jana Pawła II, które napisał jeszcze jako biskup w Krakowie: „Kościół wciąż jest w trakcie odkrywania tej postaci i wciąż odnajduje w niej bogactwo, zrazu nieznane lub nieujawnione; dzieje ludzkości też na swój sposób do tego pomagają”.

Piotr Pawłowski

O pieśniach pasyjnych

Narodziny pieśni pasyjnej, czyli opiewającej Drogę Krzyżową i śmierć Chrystusa, łączą się z wprowadzeniem Wielkiego Postu jako samodzielnej części roku liturgicznego i procesjami pokutnymi, jakie zapoczątkowane zostały w Rzymie. Podczas takich procesji z udziałem papieża i wiernych do wytypowanych w tym celu kościołów, zwanych stacjami, śpiewano dziś bliżej nieznane hymny oraz psalmy pokutne.

Następny etap rozwojowy pasyjnej pieśni liturgicznej łączy się z wprowadzeniem do liturgii chorału gregoriańskiego. Wówczas to w X–XI wieku powstał szereg znanych do dziś hymnów, antyfon, responsoriów i innych form pieśniowych, które weszły z czasem do kodeksów liturgicznych, zwłaszcza nabożeństw Wielkiego Tygodnia.

Polska, gdy przyjęła kalendarz kościelny, przyjęła też wszelkie formy pieśni łacińskich, jednak nic nie wiemy o ich treści i melodii. Są jednak pewne przypadki powstawania odrębnych, lokalnych pieśni, nieznanymi w innych europejskich kodeksach liturgicznych. Powstawały one w środowiskach zakonnych franciszkanów, a później bernardynów, propagujących różne formy kultu pasyjnego wywodzącego się z Jerozolimy.

Od XIV wieku następuje natężenie potrzeby współcierpienia z Chrystusem przez różnorakie inscenizacje liturgiczne i paraliturgiczne. Wówczas to powstają różnorakie inscenizacje teatralne ukazujące sceny z Drogi Krzyżowej i z Golgoty.

Stwarzało to szczególnie klimat do formowania się pewnych gatunków pieśni pasyjnej (w języku łacińskim, a następnie polskim), by taka inscenizacja w ojczystym języku mogła uczulić serce prostego człowieka na dramat Boga. Z takich pasyjnych dramatów pochodzi XVII-wieczna pieśń „Ludu, mój ludu” czy o wiek późniejsza „Wisi na krzyżu”, śpiewane do dziś w naszych świątyniach.

Za najstarszą, datowaną, polską pieśń pasyjną uważa się utwór z 1407 r. pt. „O, wszego świata wsztek lud” oraz pieśń „Jezus Chrystus, Bóg-Człowiek, mądrość Ojca swego”, która w swym układzie nawiązuje do popularnych w średniowieczu godzin o Męce Pańskiej. Takich utworów powstało w średniowieczu bardzo wiele, niektóre liczą po 50 i więcej zwrotek i choć są niezwykłe piękne w swej treści, pozostały jedynie jako historyczny dokument pobożności minionych wieków.

Średniowieczne pieśni wielkopostne, jak wszystkie utwory kościelne do pierwszych lat XVI w. zapisywane były ręcznie, później pojawiły się druki, z których kilka zachowało się do dziś, choćby tłumaczony z łaciny około 1500 r. „Żywot Jezu Krista stworzyciela y zbawiciela rodzaju ludzkiego wedle Ewangelist świętych z rozmyślanym nabożnym doktorów Pisma Świętego krótko zebrany”.

W 22 lata później z drukarni krakowskich wyszły dwa odrębne wydania tego utworu, uzupełnione pieśniami religijnymi, wśród których figurują dwie wielkopostne: „Idą królewskie proporce” i „Krzyżu wierny i wyborny”.

„Krzyżu wierny i wyborny,
Samo drzewo szlachetne,
W żadnym lesie tobie nie jest
Kwiatem owocem równe,
Słodkie twoje gwoździe były,
Które Krystusa nosiły...”

Cytowany fragment pieśni o krzyżu autorstwa H.K. Fortunasa jest przekładem łacińskiego hymnu „Cruce fideles inter omnes”. Inną rymowaną swobodną przeróbką tekstu łacińskiego jest odnaleziona przez A. Brücknera rozpamiętywanie o Męce Pańskiej, gdzie znajdujemy słowa:

„Bądź pozdrowion Krzyżu Święty
Krwia Jezusową polany
Nade wszystko drzewa powyszony.
Mnie Chryste nieznamionuj nędznego
Abych nie umarł nagłą śmiercią
świata tego...”

Niezwykle oryginalny jest utwór wielkopostny „Mękę Bożą spominajmy”, oparty na siedmiu zdaniach wypowiedzianych przez Zbawiciela na krzyżu. Do każdego z tych zdań dodano objaśnienie lub krótką naukę. Ze słów ostatnich „Ojcze, w ręce Twoje” nieznanemu poetą zrobił jakby zapis testamentowy:

„Gdy nasz Jezus już umierał
Testament tam krasny działał:
Swą duszę Oćcu polecał,
Nikodemowi ciało dał,
Kościół polecił Piotrowi,
A Matkę swoją Janowi,
katom odzienie swe dał,
Judasz piekło też otrzymał...”

Do pieśni pasyjnych zaliczają się tak zwane pieśni stacyjne, śpiewane podczas drogi krzyżowej. Ten rodzaj pieśni przeżywał swój rozkwit w wieku XVII i XVIII na powstałych na naszej ziemi Kalwariach (jak choćby w Kalwarii Zebrzydowskiej), gdzie procesjom od kaplicy do kaplicy towarzyszyły pieśni nawiązujące swą treścią do modlitw i rozważań przy każdej stacji. Drugi typ pieśni rozwinął się w formie „pieśni dziadowskich”, układowych zazwyczaj do znanej melodii przez anonimowych pielgrzymów.

Z bogatego repertuaru polskich pieśni pasyjnych, stworzonych od XV po wiek XVIII, pozostało w użyciu powszechnym kilka, może kilkanaście: „Rozmyślajmy dziś, wierni chrześcijanie” pochodzi z XVI w., „Ludu, mój ludu”, „Ogrodzie Oliwny”, „Ach, mój Jezu, jak Ty klęczysz” datują się na wiek XVII.

Znaną i śpiewaną powszechnie pieśń „W krzyżu cierpienie, w krzyżu zbawienie” napisał wielki misjonarz ludowy, jezuita, o. Karol Bożoz Antoniewicz w XIX w.

Jan Uryga

Relikwie Męki Pańskiej

Napis z krzyża

Zredagowany przez samego Piłat, znajduje się w kościele Krzyża Jerozolimskiego w Rzymie. Jest to drewniana tabliczka, którą Pan Jezus musiał nieść jako skazaniec zawieszoną na szyi. Napisano na niej w językach aramejskim, greckim i łacińskim: „Jezus Nazareński, Król Żydowski”. W aramejskim – bo był językiem ojczystym i rdzennym mieszkańców Palestyny, greckim – bo był językiem warstw kulturalnych, znany też był powszechnie przez ogół mieszkańców Palestyny, a także przez ogół społeczeństwa, łacińskim – bo to był urzędowy język rzymskiej administracji Palestyny.

Napis na krzyżu ukazuje więc, iż niesprawiedliwy wyrok wydany na Chrystusa zewnątrznie respektował wszystkie paragrafy prawa. Litery INRI, które spotykamy często na krzyżach, są skrótem (od pierwszych liter) łacińskiego brzmienia napisu, w wersji podanej przez św. Jana (12, 20): „Iesus Nasareus Rex Iudeorum” (Jezus Nazarejczyk król żydowski).

Tabliczka z napisem miała być odnaleziona wraz z Krzyżem Świętym. Zachowała się tylko jej część, z niektórymi słowami napisu.

Gwoździe

Gwoździe, którymi Chrystus był przybity do krzyża, rozsiane są po całym świecie i jest ich podobno 33. Liczba ta dlatego jest tak duża, że spiłowane kawałki autentycznego gwoździa łączono ze zwykłymi, by stanowiły obiekt czci. Jeden z gwoździ znajduje się w bazylice Świętego Krzyża Jerozolimskiego w Rzymie, drugi w Trewirze w katedrze, inny umieszczono w „koronie lombardzkiej”, którą koronowali się cesarze zachodniochrześcijańscy, począwszy od Karola Wielkiego.

Europejskie Spotkanie Młodych w duchu Taize

W dniach 27.12.2023 – 04.01.2024 roku grupa młodzieży wraz z duszpasterzami z diecezji włocławskiej uczestniczyła w Europejskim Spotkaniu Młodych w duchu Taize.

Pielgrzymi udali się do Lublany na Słowenii aby spotkać się z pielgrzymami różnych wyznań chrześcijańskich. Jednak pielgrzymka zaufania przez ziemie rozpoczęła się najpierw zwiedzeniem Wiednia.

Pierwszego dnia pielgrzymi udali się do Polskiego Sanktuarium Narodowego na Kahlenbergu gdzie zobaczyli miejsce w którym król Jan III Sobieski wyruszył do obrony Europy przed Imperium Osmańskiemu. Poznali poruszającą historię tego miejsca i piękny kościół, którym opiekują się polscy księża. Po wzruszającym sanktuarium pielgrzymi udali się do centrum Wiednia, aby poznać historię tego zabytkowego miasta.

Kolejnego dnia pielgrzymi wyruszyli do Lublany aby uczestniczyć w 46 Europejskim Spotkaniu Młodym, młodzież z naszej diecezji wraz z duszpasterzami została zakwaterowana u rodzin w parafiach położonych w Lublanie.

Przez kilka dni mieliśmy możliwość spotkania się z kulturą Słowenii oraz spotkania chrześcijan różnych gałęzi. Każdy z trzech dni rozpoczynał się modlitwą eklezjalną we wspólnotach parafialnych i spotkaniem w grupach, w których mogliśmy porozmawiać o Bogu

i swojej wierze z osobami różnych wyznań chrześcijańskich.

Później mieliśmy czas na zwiedzanie Lubljany, aby później móc uczestniczyć w południowej i centralno-wieczornej modlitwie. Podczas tych modlitw wspólnie adorowaliśmy łączący symbol wszystkich chrześcijan, czyli krzyż. Wzruszające momenty pokazujące jak wielu młodych chrześcijan obdarza miłością i szacunkiem symbol śmierci Pana Jezusa. Wiele młodych ludzi podchodziło do krzyża aby móc przez chwilę modlić się i porozmawiać z Bogiem.

Z dumą należy podkreślić, że dla młodzieży diecezji wrocławskiej spotkanie młodych nie było tylko wycieczką ale przede wszystkim rekolekcjami, ponieważ uczestniczyliśmy w codziennej Eucharystii z nauką oraz modlitwach brewiarzowych i w różańcu.

W ostatnim dniu mieliśmy przyjemność uczestniczenia w Eucharystii Noworocznej i spotkaniu obiadowym z goszczącymi nas rodzinami. Kolejne dni były związane ze zwiedzaniem trzech stolic: Zagrzebia, Budapesztu i Bratysławy oraz najważniejszego chorwackiego sanktuarium maryjnego Marije Bistrice. W tych dniach młodzież wraz z duszpasterzami poznawali historię oraz kulturę trzech państw.

Dla wielu 46 Europejskie Spotkanie Młodych było pierwszym spotkaniem, które niewątpliwie wywarło ogromne wrażenie w sercu młodego diecezji wrocławskiej.

*Tomasz Cierlicki
foto ze zbiorów Autora*

Wystawa starodruków w Muzeum Diecezjalnym

Najnowsza wystawa czasowa w Muzeum Diecezjalnym ze zbiorów Archiwum Diecezjalnego i Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku prezentuje jedne z najstarszych i najcenniejszych obiektów związanych z dziejami biskupstwa włocławskiego.

Wybrane księgi i dokumenty pokazane są w kilku salach stałej ekspozycji muzeum. Wszystkie zaprezentowane obiekty na co dzień dostępne są tylko dla naukowców. Stanowią część zaskakująco dużego zbioru, jeżeli brać pod uwagę dramatyczną niejednokrotnie historię regionu. Zawdzięcza się to dbałości i opiece jaką były zawsze otaczane, zarówno przez biskupów, którzy widzieli potrzebę zachowania dziedzictwa dawnych wieków, jak i archiwistów, bibliotekarzy, księży, którzy gromadzili i opracowywali zbiory.

Niezbędna jest również konserwacja, aby obiekty mogły być wypożyczane na wystawy lub mogli z nich korzystać badacze. Chodzi także o walor estetyczny, który pozwala zyskać nie tylko wiedzę historyczną, ale i wartość emocjonalną, jaką daje kontakt z dziełem sztuki. Dzięki zrozumieniu tych potrzeb w diecezji od wielu już lat wybrane zabytki z Archiwum Diecezjalnego i Biblioteki Wyższego Seminarium Duchownego we Włocławku są poddawane konserwacji przy dofinansowaniu ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Dzięki temu możliwe było zaprezentowanie niektórych z nich po raz pierwszy na wystawie. Te obiekty to unikatowe

dziedzictwo historyczne, kulturalne i artystyczne diecezji.

Wystawę można zwiedzać w godzinach otwarcia muzeum (wtorek–piątek 9.00–15.00, sobota 9.00–14.00; ostatnie wejście godzinę przed zamknięciem, wejście na wystawę o pełnych godzinach; rezerwacje grupowe tel.: 532 860 044).

*ks. Zbigniew Łukasik, dyrektor muzeum
foto Wojciech Kaczmarek*

„Splendor diecezji – konserwacja zabytków piśmiennictwa na 900-lecie Diecezji Włocławskiej”, zadanie dofinansowano ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, pochodzących z Funduszu Promocji Kultury. Całkowita wartość zadania: 92 000,- zł, w tym dofinansowanie: 72 000,- zł.

Ministerstwo Kultury
i Dziedzictwa Narodowego

Poznaj parafię katedralną – ul. Bulwary

Została wytyczona w 1840 r. Wzdłuż ulicy Bulwary im. Marszałka Józefa Piłsudskiego mieści się wiele zabytkowych kamienic, a także innych budowli ważnych dla historii i kultury miasta.

Budynek mieszkalny przy ul. Bulwary 27 został zbudowany w 1910 r. Jest zaplanowany do wpisania do rejestru.

Przy ul. Bulwary 28, na rogu z ul. Gdańską 1, znajduje się zabytkowy budynek mieszkalny, zbudowany w 1902 r.

Na końcu ulicy, już z adresem na ulicy Gdańskiej, możemy podziwiać Pałac Biskupi. Dawny zamek został wzniesiony w XIV wieku. Był wielokrotnie przebudowywany. Mieści się w nim rezydencja biskupa włocławskiego i siedziba kurii diecezjalnej.

Oddana do użytku w 2014 roku Przystań Wodna im. Jerzego Bojańczyka mieści się przy ulicy Piwnej, ale jest połączona z Bulwarami specjalnie w tym celu zbudowaną kładką.

Nad ulicą przechodzi też Most im. Edwarda Śmigłego-Rydza. W okolicy mostu znajduje się pompa wodna oraz pomnik przypominający o miejscu, w którym w średnio-wieczu przebiegała granica między Civitas Cathedralis (Miasto Katedralne), czyli terenem należącym bezpośrednio do biskupów kujawskich, a Civitas theutonicalis, czyli terenem gdzie osiedlali się kupcy.

Godnym uwagi jest też mural z 2017 r., na którym widnieje patron województwa kujawsko-pomorskiego św. Jan Paweł II.

Marszałek Edward Śmigły-Rydz we Włocławku

Do zbiorów Archiwum Społecznego Włocławka – projektu realizowanego przez Stowarzyszenie Klawe Miasto trafiła fotografia przekazana przez Pana Romana Rojewskiego, przedstawiająca Marszałka Polski Edwarda-Śmigłego Rydza podczas nabożeństwa w katedrze włocławskiej, odprawionej w dniu 25 września 1937 r.

Okazją do wizyty znamienitego gościa we Włocławku było oddanie do użytku mostu stalowego na Wiśle, nazywanego później imieniem Marszałka oraz nadanie mu tytułu Honorowego Obywatela Włocławka.

Uroczystość przyciągnęła tłumy włocławian, którzy witali Marszałka Polski Śmigłego-Rydza na dworcu kolejowym, wzdłuż trasy przejazdu ulicami Śródmieścia, a także w pobliżu katedry i nowo wybudowanego mostu. Przejazdowi znamienitego gościa towarzyszyło morze flag biało-czerwonych, kwiatów i pięknie udekorowanych i wyremontowanych na ten cel kamienic. Specjalnie na tę okazję na trasie przejazdu ustawiono bramy triumfalne.

Po dotarciu kolumny pojazdów do XVIII bramy, ustawionej u zbiegu ul. Cyganka i Brzeskiej, starosta Czesław Gajzler przedstawił Marszałkowi Polski Edwardowi Śmigłemu-Rydzowi zarys historii kościoła pw. św. Witalisa, seminarium duchownego oraz katedry.

Następnie delegacja udała się pieszo w kierunku katedry. Przed wejściem do katedry ustawiły się cechy kujawskie ze sztandarami. Na stopniach katedry na dostojnego gościa oczekiwali członkowie kapituły wło-

cławskiej, którzy po przywitaniu przez kustosa katedry wprowadzili Marszałka wzdłuż szpaleru straży ogniowej do prezbiterium. Za Marszałkiem miejsca zajęli m.in. minister komunikacji Juliusz Urlych, prezes Najwyższej Izby Kontroli gen. Jakub Krzemiński, Dowódca Okręgu Korpusu VIII w Toruniu gen. Wiktor Thomee, gen. Stanisław Grzmot-Skotnicki, wiceministrowie: Julian Piasecki, Władysław Korsak i Ferdynand Świński, wojewoda warszawski Bronisław Nakoniecznikow-Klukowski i inni. W fotelu biskupim zajął miejsce ks. biskup Karol Radoński. Mszę św. odprawił ks. Henryk Kaczorowski, rektor Wyższego Seminarium Duchownego.

Po mszy goście udali się na kolejną część uroczystości z uroczystym otwarciem mostu oraz jego poświęceniem przez biskupa Karola Radońskiego.

Następnie Marszałek odebrał tytuł Honorowego Obywatela Włocławka w sali Rady Miejskiej przy ul. Kościuszki.

*Łukasz Daniewski
Stowarzyszenie Klawe Miasto*

„Katedra pod wodą” – możliwości AI

Oto efekty zabawy sztuczną inteligencją projektu „Zatopiony Włocławek”, którego autorem jest Konrad TadeoArt Bachurski. Tak autor dzięki AI zwizualizował widok naszej katedry włocławskiej pod wodą.

Co wiesz o Wielkim Poście? – quiz

Zapraszamy do sprawdzenia swojej wiedzy w quizie „Co wiesz o Wielkim Poście?” Prawidłowe odpowiedzi podamy w kolejnym numerze naszej gazety. Powodzenia!

- Kiedy rozpoczyna się Wielki Post w Kościele katolickim?
 - w Środę Popielcową;
 - w piątek po Popielcu;
 - w pierwszą niedzielę po Popielcu
- Czy wszyscy chrześcijanie zaczynają Wielki Post tego samego dnia?
 - tak;
 - nie, prawosławni rozpoczynają go od Czystego Poniedziałku;
 - nie, ewangelicy rozpoczynają go w piątek po Popielcu
- Ile trwa Wielki Post?
 - dokładnie 40 dni;
 - zwyczajowo 40 dni;
 - 45 dni
- Czy przez cały Wielki Post obowiązuje post ścisły?
 - nie, Wielki Post jest nazwą symboliczną;
 - tak, trzeba pościć przez cały okres;
 - nie, post ścisły obowiązuje dwa dni w roku
- Post ścisły oznacza:
 - cały dzień o chlebie i wodzie;
 - nie można jeść mięsa i pokarmów mięsnych;
 - nie można jeść mięsa i pokarmów mięsnych, a w ciągu dnia można zjeść tylko trzy posiłki (jeden do syta)
- Czy Popielec jest w Kościele świętem nakazanym?
 - nie, ale księża zawsze zachęcają do udziału w mszy świętej tego dnia;
 - tak, chrześcijanie mają obowiązek tego dnia iść do kościoła;
- Podczas obrzędu posypywania głów wiernych popiołem kapłan zwykle mówi:
 - Marność nad marnościami, wszystko marność;
 - Twoje grzechy są Ci odpuszczone;
 - Nawracajcie się i wierzcie w Ewangelię
- W czasie czterdziestu dni Wielkiego Postu Kościół nie przeżywa:
 - 40 dni spędzonych przez Jezusa na pustyni na modlitwie;
 - 40 dni powszechnego potopu, po których Bóg zawarł przymierze z Noem;
 - 40 dni stworzenia świata przez Boga;
 - 40 dni przebywania Mojżesza na Górze Synaj, gdzie otrzymał on od Jahwe Tablice Prawa
- Kiedy kończy się Wielki Post?
 - w Niedzielę Wielkanocną;
 - w Wielki Czwartek;
 - w Wielki Piątek
- Czy Popielec jest świętem ruchomym?
 - tak, jego data zależy od Wielkanocy, która wyznaczana jest na podstawie pełni księżyca;
 - nie, zawsze obchodzony jest 17 lutego;
 - tak, ale zawsze obchodzony jest w lutym
- Ewangelicy Wielki Post nazywają:
 - Wielkim Nawróceniem;
 - Czasem Pasyjnym;
 - Czasem Pokuty
- Nabożeństwa wielkopostne to:
 - codzienny różaniec;
 - droga krzyżowa i gorzkie żale;
 - adoracja Najświętszego Sakramentu

Z ŻYCIA PARAFII

31.12 – Peregrynacja Relikwii bł. Rodziny Ulmów

W Święto Świątej Rodziny: Jezusa, Maryi i Józefa. Do naszej katedry zostały wprowadzone relikwie błogostawionej Rodziny Ulmów. W obecności relikwii małżonkowie na każdej Mszy Świętej odnawiali przyrzeczenia małżeńskie. Rolę i zadania chrześcijańskiej rodziny na każdej przybliżał nam ks. Piotr Wolny, diecezjalny duszpasterz rodzin.

31.12 – Zakończenie roku 2023 w katedrze

Dobiegł końca Rok Pański 2023. W naszej katedrze w czasie nabożeństwa przełagalno-dziękczynnego, któremu przewodniczył ks. prałat Michał Krygier przed Najświętszym Sakramentem staraliśmy się podsumować ten czas łaski. Kogo i co ten rok nam dał, a Kogo lub co zabrał? W homilii ks. proboszcz przypomniał nam jak ważna jest rodzina, ta najbliższa, jak i parafialna czy diecezjalna i zwrócił uwagę na istotne wydarzenia tego roku związane z katedrą czy diecezją. Nie zabrakło również modlitwy za tych, którzy w tym roku przeszli do wieczności i próśb, by Boża Opatrzność prowadziła nas po drogach wiary w Nowym Roku

1.01 – Uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki Maryi

W pierwszy dzień 2024 roku, biskup wrocławski Krzysztof Wętkowski przewodniczył Eucharystii w bazylice katedralnej. Mszę świętą koncelebrował proboszcz parafii katedralnej ks. prał. Michał Krygier, wikariusz generalny diecezji wrocławskiej ks. prał. dr hab. Wojciech Frątczak, prepozyt Kapituły Katedralnej ks. inf. prof. Krzysztof Konecki, kapelan biskupa diecezjalnego ks. dr Mateusz Szurgot oraz prefekt wrocławskiego seminarium i redaktor tygodnika „Idziemy” ks. Julian Głowacki.

W homilii wygłoszonej w uroczystość Świętej Bożej Rodzicielki Maryi bp Wętkowski nawiązał do trwającego w diecezji nawiedzenia Matki Bożej w znaku ikony Jasnogórskiej. – Dla naszej diecezji ten rok miniony i przynajmniej początek nowego roku rzeczywiście jest pod znakiem szczególnej obecności Maryi [...] – powiedział.

Dalej nawiązał do odczytanej tego dnia liturgii słowa. – Z większym zrozumieniem przyjmujemy dzisiaj usłyszane słowo św. Pawła: „Gdy nadeszła pełnia czasu, zesłał Bóg Syna swego zrodzonego z Niewiasty”. Czytając te słowa wydaje nam się może niekiedy, że dotyczyć mają one jakiejś przyszłości i ma się jeszcze coś dokonać. Doskonale jednak wiemy, że te słowa mówią o czasie, w którym żyjemy i w którym jesteśmy. Ten czas jest czasem pełni łask. Mamy do dyspozycji wszystko, co jest nam potrzebne i niezbędne, abyśmy kroczyli drogą zbawienia i zachowywali jedność z Bogiem oraz coraz pełniej Go poznawali i coraz głębiej Go kochali, tak jak On kocha nas wszystkich – tłumaczył biskup diecezjalny. [...]

Na zakończenie pierwszej wygłoszonej w 2024 roku homilii, bp Krzysztof Wętkowski powtórzył za św. Janem Pawłem II, nadal aktualne, dwie intencje modlitwy: o jedność Kościoła i Boże miłosierdzie dla świata.

styczeń – kolęda – wizyta duszpasterska

Okres Bożego Narodzenia to tradycyjny czas wizyt duszpasterskich czyli tzw. kolędy. Udaliśmy się z taką wizytą m.in. na ulicę Orłą do Domu Generalnego Zgromadzenia Sióstr Wspólnej Pracy od Niepokalanej Maryi oraz do Sióstr Albertynek i mieszkańców Schroniska dla bezdomnych kobiet i mężczyzn im. Świętego Brata Alberta.

26.01 – Rocznicą męczeńskiej śmierci bł. bp. Michała Kozala

26 stycznia br. minęła 81. rocznica męczeńskiej śmierci bł. bp. Michała Kozala, patrona Włocławka. 26 stycznia 1943 r. pielęgniarz Josef Spiess zrobił mu śmiertelny zastrzyk z fenolu mówiąc „In Ewigkeit” (pol. „Na wieczność”). Cztery dni później, 30 stycznia, ciało biskupa zostało spalone w obozowym krematorium.

Dwa dni po śmierci bp. Michała Kozala Polskie Radio Londyn podało ten fakt do wiadomości publicznej. Wywołało to duże zaniepokojenie Niemców, którzy obawiali się, że na terenie obozu w Dachau znajduje się ukryta radiostacja przekazująca aliantom informacje. Rodzinie odmówiono zwrotu rzeczy osobistych, a także wydania prochów, które rozsypano na terenie obozu. Księżom zakazano modlitwy oraz odprawienia mszy św. w intencji zmarłego biskupa.

W naszej katedrze na trzecim filarze nawy głównej znajdują się dwie tablice upamiętniające bp. Kozala. Pierwsza poświęcona jest też kapłanom diecezji włocławskiej zamordowanym podczas II wojny światowej. Z ostatnich badań przeprowadzonych przez ks. prał. dr. hab. W. Frątczaka wynika, że liczba podana na tablicy jest błędna, powinno być 225.

3.02 – Spotkania formacyjno-organizacyjne

Czas świąteczno-noworoczny dobiegł końca. Trzeba było zatem zebrać pomysły i plany na kolejny rok formacji. Dlatego w pierwszą sobotę miesiąca, spotkaliśmy się najpierw rano w naszej katedrze na nabożeństwie do Niepokalanego Serca Maryi, a następnie w plebanii z przedstawicielami Kół Żywego Różańca i Kręgu Biblijnego, a po południu z ministrantami oraz ich rodzicami. Spotkanie z Panem Bogiem, a także w ramach naszych wspólnot (przy kawie i ciastku) dało nie tylko wiele radości i ciekawych rozmów, lecz także nakreśliło nowe wyzwania i zadania, które są przed nami. Niech Bóg nam błogostawi.

JEŚLI
BĘDZIECIE
MIĘĆ WIARĘ
JAK
ZIARENKO
GORZYCY,
NIC
NIEMOŻLIWEGO
NIE BĘDZIE
DLA WAS

MT 17, 14-20

23.02 – Imieniny ks. Damiana

23 lutego swoje imieniny obchodził Ks. Damian. Z tej okazji 18 lutego na Mszy Świętej o godzinie 12:00 modliliśmy się w jego intencji oraz złożyliśmy życzenia. Niech Pan Jezus Dobry Pasterz wspomaga Księdza Damiana na drodze powołania.

Humor wielkopostny

W Środę Popielcową 14-letni Jacek wrócił głodny ze szkoły. Od razu spytał co z resztkami wczorajszego „ostatkowego” placka.

– Dzisiaj obowiązuje post ilościowy i jakościowy – wyjaśniła mama.

– Jeżeli chodzi o ilość, to dużo placka już nie zostało, a co do jakości....

* * *

Ministrant wrócił z rekolekcji.

– Mamo, od dzisiaj żyjemy według Ewangelii – oznajmił od progu.

Matka pomyślała, pokiwała głową i nazajutrz skoro świt wkroczyła do pokoju młodziana.

– Synu, mówię ci, wstań! – zagrziała mu nad uchem.

Syn otworzył jedno oko i wymamrotał:

– Niewiasto, nie nadeszła jeszcze moja godzina.

* * *

W wypracowaniu o Wielkim Poście dziesięcioletni Piotruś ministrant napisał: „W tym okresie nasz proboszcz zawsze wychodzi do ołtarza fioletowy.”

* * *

Gdy Michał Anioł malował Sąd Ostateczny, jeden z kardynałów stwierdził, że artysta umieścił go wśród potępionych.

Prosił więc Leona X o interwencję u malarza. Na co papież, zgodnie z teologią, powiedział:

– Gdyby Michelangelo przedstawił cię w czyścisku, mógłbym coś dla ciebie zrobić. Ale do piekła władza moja już nie sięga.

* * *

Ta skomplikowana rzecz miała się następująco: było małżeństwo z dwojgiem dzieci. Syn wstąpił do zakonnego seminarium i po latach został wyświęcony na kapłana, czyli został ojcem zakonnym. Córka zaś wstąpiła do klasztoru i po latach została matką generalną zgromadzenia. Gdy zaś ojciec owych dzieci zmarł, ich matka – teraz już wdowa – idąc w ślady córki, wstąpiła do zakonu.

Zdarzało się czasem, że cała trójka spotykała się i wtedy zadziwiony i rozbawiony zakonnik mówił:

– Świat na głowie stanął! Do matki mówię: siostrzo, do siostry: matko, a one obie mówią do mnie: ojczel!

* * *

W pewnej parafii opiekun do niesfornych ministrantów: „Do niczego się nie nadajecie, okropnie się zachowujecie. Zobaczycie – spotkamy się w piekle”.

* * *

KALENDARIUM

NAJBLIŻSZYCH UROCZYSTOŚCI I WYDARZEŃ PARAFIALNYCH

MARZEC/KWIECIEŃ

- 03. – III Niedziela Wielkiego Postu
- 04. – Święto św. Kazimierza Królewicza
- 10. – IV Niedziela Wielkiego Postu
- 12–14. – Rekolekcje wielkopostne
- 13. – 11. rocznica wyboru papieża Franciszka
- 15–16. – Nawiedzenie Matki Bożej w znaku Ikony Jasnogórskiej w parafii katedralnej
- 16. – Zakończenie Nawiedzenia Matki Bożej w diecezji wrocławskiej
- 17. – V Niedziela Wielkiego Postu
- 19. – Uroczystość św. Józefa Oblubieńca NMP; zakończenie Jubileuszu 900-lecia istnienia diecezji wrocławskiej
- 24. – Niedziela Palmowa
- 28. – Wielki Czwartek
- 29. – Wielki Piątek
- 30. – Wielka Sobota
- 31. – Uroczystość Zmartwychwstania Pańskiego
- 01.04. – Poniedziałek Wielkanocny
- 07.04. – Niedziela Miłosierdzia Bożego
- 08.04. – Uroczystość Zwiastowania Pańskiego
- 13.04. – Diecezjalna pielgrzymka na Jasną Górę – diecezjalne dziękczynienie za Nawiedzenie Matki Bożej

NABOŻEŃSTWA WIELKOPOSTNE W BAZYLICE KATEDRALNEJ

Droga Krzyżowa – piątek
godz. 17:20

Gorzkie Żale
niedziela – godz. 17:20
Serdecznie zapraszamy!

Ochrzczeni:

- Maria Teresa Mirowska
- Stanisław Romejko
- Wiktoria Wrześniewska
- Ksawery Balcerak
- Lia Sawirska
- Kornelia Kostrzewa
- Zuzanna Łucja Ziółkowska
- Nikodem Mateusz Piątkowski
- Zofia Dulcka
- Jan Woźniak

Serdecznie gratulujemy Rodzicom naszych nowych Parafian! Niech sakrament chrztu stanie się dla nich początkiem przyjaźni z Panem Bogiem!

Zmarli:

- † Henryk Wodzyński
- † Krystyna Henryka Warzycka
- † Tadeusz Alojzy Lewandowski
- † Janina Goździalska
- † Ewelina Regina Mikołajczak
- † Kazimiera Józwiak
- † Krystyna Anna Lewandowska
- † Marianna Wasilewska
- † Elżbieta Ewa Kiełczak
- † Danuta Jabłońska
- † Stanisław Kazimierz Kaźmierczak
- † Stanisław Kaczanowski
- † Zofia Lewandowska
- † Zofia Księżycka
- † Siostra Marianna Jaszek
- † Leszek Sadowski

Najbliższym składamy wyrazy głębokiego współczucia, a Osoby Zmarłe polecamy Bożemu Miłosierdziu: Wieczny odpoczynek racz im dać, Panie...

Papieska intencja modlitwy na marzec 2024

Za współczesnych męczenników
Módlmy się, aby osoby, które w różnych częściach świata ryzykują życie dla Ewangelii, zarażały Kościół swoją odwagą i swoim misyjnym zapałem.

TRIDUUM PASCHALNE WE WŁOCŁAWSKIEJ BAZYLICE KATEDRALNEJ

Tej właśnie nocy Chrystus skruszywszy więzy śmierci, jako zwycięzca wyszedł z otchłani.

Nic by nam przecież nie przyszło z daru życia, gdybyśmy nie zostali odkupieni.

Exultet

Wielki Czwartek – 28 III

18.00 – Msza Wieczery Pańskiej

* Adoracja Najświętszego Sakramentu do 21.30

Wielki Piątek – 29 III

8.00 – Liturgia godzin (Jutrznia z Godziną czytań)

15.00 – Koronka do Miłosierdzia Bożego

18.00 – Liturgia Męki Pańskiej

(po liturgii Gorzkie żale)

* Adoracja Najświętszego Sakramentu do 21.30

Wielka Sobota – 30 III

8.00 – Liturgia godzin (Jutrznia z Godziną czytań)

* Świecenie pokarmów co pół godziny od 9.00 do godz. 15.30 (rozpoczęcie ostatniego święcenia)

* Możliwość skorzystania z sakramentu pokuty i pojednania w czasie święcenia pokarmów

Wigilia Paschalna

20.00 – Liturgia Wigilii Paschalnej z procesją rezurekcyjną

Niedziela Zmartwychwstania Pańskiego – 31 III

8.30 – Msza Święta

10.00 – Msza Święta

12.00 – Msza Święta

18.00 – Msza Święta

NAWIEDZENIE MATKI BOŻEJ W ZNAKU KOPII IKONY JASNOGÓRSKIEJ W PARAFII KATEDRALNEJ WE WŁOCŁAWKU

15-16.03.2024

REKOLEKCJE WIELKOPOSTNE WE WŁOCŁAWSKIEJ BAZYLICE KATEDRALNEJ 12-16 MARCA 2024 R.

prowadzi o. dr Marcin Ciechanowski – paulin, podprzeor Jasnej Góry

12 III

18.00 – Msza Święta rozpoczynająca czas rekolekcji wielkopostnych

13 III

8.30 – Msza Święta z nauką ogólną

10.00 – Msza Święta z nauką dla dzieci (klasy 1-6)

11.30 – Msza Święta z nauką dla młodzieży (klasy 7-8 i szkoły średnie)

18.00 – Msza Święta z nauką ogólną

14 III dzień spowiedzi

(spowiedź 20 minut przed każdą Mszą Świętą)

8.30 – Msza Święta z nauką ogólną (z udzieleniem sakramentu namaszczenia chorych)

10.00 – Msza Święta z nauką dla dzieci (klasy 1-6)

11.30 – Msza Święta z nauką dla młodzieży (klasy 7-8 i szkoły średnie)

17.20 – Droga krzyżowa

18.00 – Msza Święta z nauką ogólną

15-16 III

Nawiedzenie Matki Bożej w znaku Ikony Jasnogórskiej

17.00 – Modlitewne czuwanie

ok. 17.30 – powitanie obrazu Matki Bożej w katedrze

ok. 18.00 – Msza Święta pod przewodnictwem bp. Krzysztofa Wętkowskiego

20.00 – Koncert Maryjny

21.00 – Apel jasnogórski

ok. 00.00 – Msza Święta sprawowana przez księży pochodzących z parafii katedralnej oraz byłych i obecnych duszpasterzy parafii katedralnej

od 1.00 – czas osobistej modlitwy i adoracji

6.00 – Godzinki ku czci Najświętszej Maryi Panny

11.00 – Msza Święta pod przewodnictwem ks. kardynała Kazimierza Nycza, metropolity warszawskiego, z homilią ks. arcybiskupa Wojciecha Polaka, metropolity gnieźnieńskiego, kończąca czas peregrynacji obrazu Matki Bożej w diecezji włocławskiej

Wydawca: Parafia katedralna we Włocławku
Redaktor odpowiedzialny: ks. Damian Donderowicz
Współpraca: ks. Michał Krygier, ks. Piotr Wolny
Łamanie: Grzegorz Sztandera
Redakcja i korekta: Urszula Hańkiewicz
Adres redakcji: Parafia Wniebowzięcia NMP – katedralna
87-800 Włocławek, pl. Kopernika 7, tel.: 54 231 22 32
e-mail: katedra.wloclawek@op.pl
<http://www.katedrawloclawek.pl/>

Numer Konta Parafii Katedralnej:
CA 62 1940 1076 3109 2371 0000 0000

Druk: Wydawnictwo Duszpasterstwa Rolników
87-800 Włocławek, ul. Modra 23, tel.: 54 235 52 61, fax: 54 235 59 65

Do użytku wewnętrznego

ŻYCIE SAKRAMENTALNE

SAKRAMENT CHRZTU ŚW.

udzielany uroczystie w pierwszą i trzecią niedzielę miesiąca na Mszy św. o godz. 12.00. W innym terminie po uzgodnieniu w kancelarii

SAKRAMENT POKUTY

Możliwość skorzystania z sakramentu pokuty i pojednania codziennie przed Mszą świętą wieczorną, a w pierwszy piątek miesiąca od godz. 17.30; stały konfesjonał w katedrze poniedziałek – piątek w godz. 12.00–13.00 i 15.00–16.00; Penitencjarz (stały spowiednik w katedrze) ks. Jacek Szymański: pierwszy i ostatni czwartek miesiąca 16.00–17.00

SAKRAMENT MAŁŻEŃSTWA

zgłoszenie w kancelarii parafii trzy miesiące przed planowanym terminem. Konferencje przedmałżeńskie odbywają się w Katolickim Centrum Służby Rodzinie, tel. 518 014 526

W ramach codziennej adoracji Najświętszego Sakramentu zapraszamy na nabożeństwa o godzinie 17.30:

- Poniedziałek: nabożeństwo do św. Józefa
- Wtorek: nabożeństwo do bł. bp. Michała Kozala, patrona Włocławka
- Środa: Nowenna do Matki Bożej Nieustającej Pomocy
- Czwartek: Modlitwa o powołania kapłańskie za wstawiennictwem św. Jana Pawła II
- Piątek: Nabożeństwo do Bożego Miłosierdzia

Msze św. w niedziele i święta: godz. 7.00, 8.30, 10.00, 12.00 (z udziałem dzieci i młodzieży), 18.00

Msze św. w dni powszednie: godz. 18.00

Msze św. w soboty: pierwsza sobota miesiąca godz. 9.00; pozostałe 8.00

Pozostałe informacje:

- Kancelaria parafialna czynna od poniedziałku do piątku, godz. 16.00–17.00 (w niedziele, święta i uroczystości kancelaria nieczynna)
- W pierwszą sobotę miesiąca o godzinie 9.00 Msza św. w intencji członków Koła Żywego Różańca oraz nabożeństwo różańcowe
- W każdy wtorek o godz. 18.00 spotkanie Kręgu Biblijnego
- W każdą sobotę o godzinie 10.00 zbiórka ministrantów

1,5% na Stowarzyszenie
Przyjaciół Katedry
Włocławskiej
KRS: 0000301363

Stowarzyszenie wspiera działania
zmierzające do zachowania i ochrony
katedry włocławskiej i wszystkich należących
do niej dzieł sztuki i kultury.

Działania Stowarzyszenia można wesprzeć
przekazując 1% swojego podatku dochodowego
w rocznym rozliczeniu PIT wpisując
KRS: 0000301363.

Można też dokonać wpłaty na konto parafii:
CA 62 1940 1076 3109 2371 0000 0000
Parafia katedralna we Włocławku
– Plac Kopernika 7, 87-800 Włocławek